

Dkt. Mark Jennings, Mark, Hotuba ya 14, Marko 8:14-9:1, Chachu, Kipofu, Ungamo la Petro

© 2024 Mark Jennings na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Mark Jennings katika mafundisho yake kuhusu Injili ya Marko. Hii ni kipindi cha 14, Marko 8:14-9:1, Chachu, Kipofu, Ungamo la Petro.

Tukiendelea tena sasa katika Marko sura ya 8, na leo sehemu hii ya mwisho tutafika mwisho wa kipengele cha kwanza, kipengele kikuu cha kwanza cha Injili ya Marko, ambacho ni uwasilishaji wa mamlaka ya Yesu, na kuanza kuhamia kwenye cha pili, ambacho ni kwamba Yesu anapitia Yerusalemu, kifo cha Yesu.

Kumbuka mada hii kuu ya Mwana wa Adamu anayeteseka na jinsi maneno hayo mawili yanavyoonekana kuwa kinyume. Kwa hivyo, tuliacha na mistari ya 11-13, tukizungumzia kuhusu Mafarisayo na ombi lao la ishara na jinsi hilo lilivyohusiana na Waisraeli wasiotii, ukosefu wa imani, ukosefu wa uelewa, na hata tangazo la hukumu dhidi yao kwamba hawatapokea ishara. Lakini kisha tunarudi kwenye swali hili la kwa nini wanafunzi wanaonekana kutokumbuka, kutoelewa, au kutotarajia Yesu kufanya muujiza na kuwalisha wale 4,000.

Swali hilo linaanza kujibiwa katika sehemu inayofuata ya Injili ya Marko, kuanzia mstari wa 14 na kisha hadi 21. Labda tutalijibu hata saa 13.

Kisha akawaacha, akapanda tena mashua, akavuka hadi ng'ambo ya pili. Basi wakaingia mashua. Wanafunzi walikuwa wamesahau kuchukua mikate, isipokuwa mkate mmoja tu waliokuwa nao mashuani.

Yesu aliwaonya. Jihadharini na chachu ya Mafarisayo na ile ya Herode. Wakajadiliana kuhusu hili wao kwa wao, wakisema, “ Ni kwa sababu hatuna mikate.”

Yesu akijua majadiliano yao, akawauliza, Kwa nini mnazungumzia kuhusu kutokuwa na mikate? Bado hamuoni au kuelewa? Je, mioyo yenu ni migumu? Je, mna macho lakini hamuoni na masikio lakini hamusikii? Na hamkumbuki? Nilipoivunja mikate mitano kwa ajili ya wale 5,000, mlikusanya vikapu vingapi vya vipande? Kumi na viwili, wakajibu. Na nilipoivunja mikate saba kwa ajili ya wale 4,000, mlikusanya vikapu vingapi vya vipande? Wakajibu, Saba. Akawaambia, Je , bado hamjui? Huu ni mwingiliano wa kuvutia kati ya Yesu na wanafunzi wake.

Kwanza, nadhani inaanza kidogo kama ya kuchekesha. Wanafunzi wako kwenye mashua hii na jambo la kwanza tunaloambiwa kuhusu wanafunzi ni kile walichosahau kufanya. Kuna ushahidi mkubwa wa kusahau, kumbukumbu na kukumbuka hapa.

Bila shaka, kukumbuka kutafanya kazi tofauti kidogo. Wanafunzi walikuwa wamesahau kuleta mikate isipokuwa mkate waliokuwa nao kwenye mashua. Kwa hivyo, picha ni kwamba wanafunzi wanazungumzia jinsi wasivyo na mikate ya kutosha.

Kwamba wamesahau, na kisha Yesu kwa namna fulani, tukio linaonekana kuwa Yesu anasikia mazungumzo haya na kusema, Jihadharini. Jihadharini na chachu ya Mafarisayo na ile ya Herode.

Na wanajadiliana hili wao kwa wao, wanafunzi. Na kwa hivyo nina picha hii akilini mwangu kwamba wanazungumzia mkate. Yesu anajitokeza na kusema, Jihadharini na chachu ya Mafarisayo na ile ya Herode.

Na kisha wanafunzi wanatazamana karibu na wazo la, Maoni hayo yalitoka wapi ? Nao wanasema, Lazima ni kwa sababu tunazungumzia mkate. Kwa sababu hatuna mkate. Na akijua mjadala huu, Yesu anasema, Kwa nini mnazungumzia kutokuwa na mkate? Kwa maneno mengine, anasema, Maoni yangu hayana uhusiano wowote na ukweli kwamba hamna mkate.

Hilo si maoni yangu. Hamwoni au hamjui? Je, mioyo yenu imekasirika? Sasa, marejeleo haya ya kuona au kuelewa, mioyo ikikasirika, na kisha maswali mawili yanayofuata: Je, mna macho lakini hamuoni? Masikio lakini hamusikii? Namaanisha, hilo linaleta vifungu ambavyo tayari tumeona Yesu akiingiliana navyo. Yeremia 5:21, Ezeieli 12:2. Bila shaka, kimantiki ni sawa na Isaya 6.9. Ambayo inalingana na kile Yesu alisema katika Marko 4:11-12. Na kwa hivyo, hapa kuna wanafunzi wanaojali kuhusu ukosefu wao wa mkate.

Na ni wasiwasi huo, tena, kwenye mashua, ambao tumeona ujinga wao ukitokea mara kadhaa hapa kwenye mashua. Yesu anawashutumu kufanya ni kuzingatia zaidi mambo kwa mtazamo wa kibinadamu kuliko kuona umuhimu wa wakati huo na wao ni akina nani na kile kinachotokea na ugavi mwingi ambao Yesu hutoa kwa ajili yake. Kwa hivyo, wanajadili na kujadili ukosefu wao wa mkate.

Ukweli kwamba wanajadiliana na kujadili ukosefu wao wa mkate unaonyesha kwamba hawaelewi umuhimu wa kile ambacho Yesu amekuwa akifanya. Wako karibu zaidi na Mafarisayo katika suala hili kuliko mfuasi wa Kristo. Wako karibu zaidi na kuwa wagumu, ukitaka, kuwa na mawazo yanayolingana na Mafarisayo na Herode.

Angalia marejeleo ya Herode hapa. Tena, Mafarisayo na Maherodi walikuwa wameungana katika hamu ya kumuua Yesu. Kwamba mkazo wao juu ya mila za wanadamu na juu ya mamlaka na juu ya njia yao ya mambo uliwachochea kutaka kumuua Yesu.

Na Yesu alikuwa akiwahukumu na kuonyesha jinsi walivyokuwa wamekosea. Pia, msisahau kwamba Herode aliamuru Yohana Mbatizaji auawe. Kwa sababu pia alikuwa akitangaza jambo ambalo lilimtofausha kati ya kiapo chake cha kibinadamu na kile alichokijua kuwa kweli.

Lakini bado aliishia kuamua kutimiza kiapo chake cha kibinadamu na kudumisha heshima ya wenzake wa karamu. Kwa hivyo, hapa tuna karipio hili linalotokea kwenye mashua hii kwamba hawaelewi maana ya kuwa mbele ya Yesu. Kwa njia ile ile ambayo hawakuelewa na Yesu aliwakemea kwenye mashua kwa dhoruba kwa hofu.

Nilikuwa nikifikiria kwamba maisha yao yanaweza kuharibiwa au kuuawa wakati huo. Nadhani hili ni wazo linalofanana sana. Na, bila shaka, hata picha ya chachu inavutia kwa sababu chachu ni sehemu ndogo ambayo inaweza kuambukiza na kuathiri mkate mzima.

Kwa hivyo, hata kuweka kando labda chachu kwa maana ya chachu na isiyochachusha au maana yake katika motifu ya Kutoka. Lakini sitiari tu, picha ya kile chachu hufanya, nadhani, ndiyo inayoonekana hapa. Na tunapokuwa na wakati huo, pamoja na hili, ni wito huu wa kukumbuka.

Na sidhani kama tunapaswa kupuuza hilo tu. Wito huu wa kukumbuka, ni kipengele cha kibiblia. Kitu katika Agano la Kale ni msisitizo juu ya kukumbuka.

Kumbuka. Agano lililowekwa. Waisraeli wanapaswa kukumbuka daima kile ambacho Bwana alifanya alipowatoa Misri.

Kwa hivyo, nadhani wito huu wa kukumbuka una wazo hilo. Yesu hasemi tu, Je , umesahau tu kilichotokea wiki chache zilizopita? Hawakumbuki kama watu wa Mungu wanavyopaswa kukumbuka matendo makuu ambayo Mungu amefanya. Na kitendo hiki cha kukumbuka, katika picha hii ya kibiblia, wito wa kukumbuka pia unaambatana na wito wa kuamini katika siku zijazo.

Kwamba unaamini katika kile Mungu anachofanya na atakachofanya kwa sababu unakumbuka kile alichofanya. Na unakumbuka tabia yake. Na kwa hivyo, nadhani kuna kemeo lisilo wazi hapa pia.

Na kisha hata anasema, unajua, mikate mitano kwa wale elfu tano na vikapu vilivyojaa imesalia. Saba kwa wale wanne na vikapu vilivyojaa vimesalia. Na kisha, kwa 21, anamalizia na, je, huelewi? Na nadhani tunachoweka hapa ni kwamba hawaelewi.

Hawaelewi. Wana uelewa fulani, lakini bado hawajaelewa kikamilifu. Kwamba dhana yao ya kinachotokea, kama ungechora mstari kwa uelewa kamili na kwa ugumu na

kukataliwa kwa viongozi wa kidini, kwamba wako karibu na lengo hilo hivi sasa kwa upande wa kile wanachokusanya kuliko walivyo katika uelewa kamili.

Hawapo, lakini wanainama kidogo. Na kwa hivyo, tunapouliza swali hili, wangepeweje kutoelewa hilo na kwa nini wangepanya hivyo, unajua, bila kudhani tu kwamba Yesu angewalisha wale elfu nne. Nadhani Marko anatupa jibu hapa.

Mafarisayo walidai ishara kwa sababu walikuwa wamemkataa Yesu na alikuwa akisema yeye ndiye. Wanafunzi pia hawaelewi vizuri Yesu ni nani, kwa hivyo hawakutarajia chakula hiki.

Hawatarajii hili kutokea kwa sababu hawajikusanyi tu ni nani walio nao. Bila shaka, hili litaanza kujulikana zaidi na zaidi. Tulizungumzia mwanzoni mwa majadiliano yetu jinsi wanafunzi wanavyotoa mwanga mbaya sana katika Injili yote ya Marko.

Tunaona hili likiendelea. Kwa hivyo, hii inaweka kile ninachofikiri ni picha, muujiza unaotumika kama picha ya usemi wa kile ambacho Yesu amewaambia wanafunzi wake. Na hii ni katika uponyaji wa yule kipofu.

Kwa hivyo, tumekuwa tukipitia jinsi kumekuwa na vyakula hivi, Mafarisayo wanakataa, wanafunzi hawaelewi hili kabisa. Na kisha tunafikia mstari wa 22 wa sura ya 8. Walikuja Bethsaida, na baadhi ya watu wakamleta kipofu na wakamsihi Yesu amguse. Angalia hii ni njia sawa sana ambayo tumeona hadithi za miujiza zikiwasilishwa.

Yesu anaingia katika eneo fulani, baadhi ya watu wanasikia kuhusu hilo, wanamleta mtu kwa ajili ya muujiza. Alimshika mkono yule kipofu na kumpeleka nje ya kijiji. Kwa bahati mbaya, hilo si tofauti sana na uponyaji wa yule kiziwi na bubu ambapo alimpeleka kando.

Lakini nadhani muhimu hapa ni kufikiria kila mara kulingana na hadhira. Hapa, Marko yuko makini sana kutuambia kwamba hadhira si mji mzima hapa, kwamba imetolewa nje. Alipomtemea mate machoni mtu huyo na kumwekea mikono, Yesu aliuliza, unaona chochote? Aliinua macho akasema, Ninaona watu.

Wanaonekana kama miti inayotembea. Kwa mara nyingine tena, Yesu aliweka mikono yake juu ya macho ya mtu huyo, kisha macho yake yakafunguka, macho yake yakapona, akaona kila kitu waziwazi. Yesu akamrudisha nyumbani, akisema, “Hata usiingie kijijini.”

Ni simulizi ya kuvutia. Sasa tuna matumizi ya pili ya mate, ambayo yanavutia. Pia yanahusishwa na kugusa kiungo, kama hapa kwa macho.

Lakini cha kushangaza zaidi ni kwamba muujiza hauonekani kufanya kazi kikamilifu mara ya kwanza. Kama msomaji wa Marko, unashangazwa sana na hilo. Kwa hivyo, ameingia katika mji huu.

Kumekuwa na kipofu huyu. Anamchukua kipofu kando na kuweka mikono yake juu ya macho yake. Alitemewa mate.

Watu walipendekeza kwamba labda kile Yesu alikuwa akifanya pale kilikuwa ni kujaribu kusugua kidonda kilichokuwa kimeota machoni. Kwa hivyo, anafanya kama vile mama yangu alivyofanya nilipokuwa mtoto, ambayo ni kuijaribu na kukwaruza. Hakuna kitu hapa ndani ambacho nadhani kinafanya ionekane kama kile Yesu anachofanya.

Marko hatuambii kwamba ndivyo Yesu anavyofanya. Bado tuna picha hiyo hiyo, kama vile mate ya Yesu yalivyotumika katika uponyaji unaohusiana na viziwi na mabubu. Sasa, ni kwa upofu.

Kwa hivyo, unaweza tena kuwa na wazo hili kwamba Yesu anataka uonyeshe kwa mfano kitu ndani yake chenye athari ya kimiujiza. Lakini ikiwa tunamfuata Marko, na tumezoea kumuona Yesu akifanya tu kitu, akizungumza kitu kutoka mbali, akiweka mikono juu yake, akishikilia, na akirejesha mara moja. Kila kitu kimekuwa na urejesho wa mara moja.

Kuanzia muujiza wa kwanza, ambao ulikuwa mama mkwe wa Petro ambaye alikuwa na homa na sasa alikuwa na uwezo kamili wa kumhudumia. Kwa mtu aliyekuwa amepooza, ambaye miguu yake ilikuwa na nguvu ya kutosha hata angeweza kubeba mkeka wake na kutembea. Njia yote watu wakiwa na uwezo wa kusikia, kuongea.

Wale waliokuwa na pepo walikuwa na akili timamu mara moja. Mwanamke Msirofoinike ambaye binti yake alikuwa amepona kabisa. Hata binti wa Yairo, ambaye amekufa, sasa anafufuka.

Hakujawahi kutokea, oops, ngoja nijaribu hili tena. Haikuonekana kufanya kazi. Kwa hivyo basi tukichukulia kwamba Yesu ana uwezo wa kuponya mara moja na kikamilifu, na tukiunganisha hilo na Yesu tukibadilisha kimakusudi jinsi anavyofanya muujiza, na wazo kwamba jinsi muujiza unavyotokea ni sehemu ya ujumbe kama muujiza wenyewe, tunaunganisha hizo pamoja, basi nadhani kwamba hitimisho la kimantiki linakuwa kwamba Yesu alifanya hivi kimakusudi katika muujiza wa hatua mbili.

Sio kwa bahati mbaya au kutoweza, kutoweza. Kwa hivyo, hii ina maana gani kwetu? Basi Marko anataka tueleweje muujiza huu? Tunaondoka hapa kutoka kwa Yesu tukionyesha tu kwamba wanafunzi bado hawajamwelewa yeye ni nani. Na ingawa

kumekuwa na muda tangu alipowaita kwenye tukio hili, bado hawamwelewi yeye ni nani.

Tunajiandaa kufikia ungamo la Petro, ambapo Petro anathibitisha jambo fulani kuhusu Yesu ambalo ni sahihi, na kisha mara moja inakuwa ushahidi kwamba haelewi kikamilifu kile alichokiri. Kwamba basi uponyaji huu wa kipofu huyu una kazi ya mfano. Unaunda picha, na nadhani kwamba umati hauoni hili, lakini wanafunzi wanaona.

Marko ameweka wazi kwamba mtu huyu ametolewa nje. Kwamba uponyaji huu wa kipofu huyu unaonyesha mtu ambaye hakuweza kuona, kisha akaona kwa namna fulani, lakini si kikamilifu, kisha akaona kikamilifu. Hii inakuwa picha ya kile kinachowatokea wanafunzi.

Kwamba hawakuweza kuona, waliitwa na Yesu, tena, Yesu anafanya matendo haya kwa makusudi hapa, wameitwa na Yesu, na katika mchakato wa kuitwa na Yesu, na kuwa karibu na Yesu, na kusikia mafundisho ya Yesu, ambapo Yesu anafunua mafumbo, wanaanza kuona, lakini si waziwazi. Lakini kuna tumaini. Muujiza huu unatoa tumaini kwamba hatimaye wataona waziwazi.

Kwamba kutakuwa na wakati ambapo hawataona tu watu wanaofanana na miti. Na pia nadhani kwa msomaji wa Marko; Marko anasema, Ninaelewa ikiwa huoni waziwazi, lakini ili kuelewa Yesu ni nani, kwamba hilo litakuja, kuna uwazi utakaokuja, kama vile hata mwendelezo wa simulizi unavyotokea. Na kwa hivyo, nadhani uchaguzi wa muujiza huu, na mahali pa muujiza huu, haswa mkazo wa muujiza huu kutokea unapotokea katika simulizi, ni muhimu sana kwa msomaji wa Marko, kwani unaelezea kile kinachotokea kwa wanafunzi katika hatua hii.

Na hii sasa inatuleta mwisho wa nusu ya kwanza ya sehemu kuu ya kwanza ya Injili ya Marko. Tumekuwa tukizungumzia mamlaka ya Yesu tangu siku hiyo ya kwanza huko Kapernaumu hadi uponyaji wa kipofu, ambapo mamlaka ya Yesu yamethibitishwa waziwazi, kwani Yeye ndiye mwenye nguvu zaidi na wa kimiujiza. Na sasa tunaelekea kwenye mabadiliko makubwa, bawaba, ikiwa utafanya, katika Injili ya Marko, ambapo sasa si nguvu ya Yesu inayoonekana, bali mateso ya Yesu.

Tunageukia msongo wa mawazo wa kuhamia Yerusalemu. Hili linatokea hapa pamoja na Ungamo la Petro, ambalo ni wakati muhimu katika mabadiliko haya kutoka nusu ya kwanza ya Injili hadi nusu ya pili.

Na tutaona ungamo hili likifuatiwa na mzunguko wa utabiri, wa mateso, utabiri wa kitakachotokea katika Mateso, wa wanafunzi kuwa katika makosa, lakini pia wa wanafunzi kufundishwa. Sasa kuna mwelekeo unaoelekea sana kwa wanafunzi badala ya umati, mwelekeo utaelekea kwa wanafunzi. Inashangaza tunapoangalia ungamo hili, kumekuwa na wasiwasi mwingi ikiwa utafanya hivyo, au hoja kwamba

Ungamo la Petro na matukio na mafundisho yanayolizunguka ni kamilifu sana kuwa kweli, ni zuri sana kuwa kweli.

Lazima wawe ndio uumbaji wa Kanisa la kwanza, kwa sababu wanaonekana kuwa wa kufundisha sana. Na kwa hivyo, kumekuwa na swali fulani, kwa sababu ya mkazo mzito wa Kikristo katika Ungamo la Petro, na kisha uhusiano wake na mateso na utabiri wa Mateso, kwamba labda hii ilikuwa ni kuingizwa kwa Kanisa la kwanza, au hata Marko ndani yake. Tatizo ni kwamba kuna ushahidi mwingi wa kihistoria wa tukio hili.

Kwa mfano, eneo hilo liko nje ya Kaisaria Filipi. Huu si mji mkubwa ukilinganishwa na mingine katika eneo hilo. Haujatajwa mahali pengine popote katika hadithi kuu ya Injili.

Haina uhusiano mkubwa wa kimaudhui na hadithi ya Agano la Kale. Kuna picha hasi ya Petro katika hili. Mtu anaweza kuwa alifikiri kwamba kama hii ingekuwa kazi ya Kanisa la kwanza, Petro hangewasilishwa katika mtazamo hasi hivyo.

Kuna ukosefu wa jina la Mwana wa Mungu, ambalo lilikuwa mojawapo ya majina yaliyopendelewa zaidi katika Kanisa la kwanza. Una matumizi ya lugha ya Mwana wa Adamu, ambayo, kama tunavyojua, hupotea haraka katika Kanisa la kwanza. Matukio yanayofanya kazi kupitia hili, kuna nanga nyingi ambazo haziwezi kuelezewa tu kwa suala la changamoto kwa historia.

Kwa kweli, kuna mambo mengi hapa yanayozungumzia uhalisia wa historia. Kemeo la Petro na kumlinganisha Petro na Shetani halionekani kama jambo ambalo lingeundwa na Kanisa na kuingizwa ndani yake kama lisingetokea kweli. Hata wazo hili la kuunganisha Masihi na Ufufuo.

Mojawapo ya mambo yanayojadiliwa, tutazungumzia zaidi baada ya muda mfupi katika Marko 8.31, kwamba Yesu anasisitiza Ufufuo. Hakuna dalili kwamba ilitarajiwa Masihi angekuwa na uzoefu wa kipekee wa Ufufuo. Kama huu ulikuwa uumbaji wa Kanisa ili kuunganisha, kuweka Ufufuo kama ushahidi kwamba Yesu ndiye Masihi, hiyo inaonekana kuwa njia ya ajabu sana ya kuiendeleza kwa sababu haikutarajiwa kwamba Masihi pia angefufuliwa.

Na kwa hivyo, ushahidi huu, hata wa uhusiano, wazo la Kimasihi na wazo la Ufufuo, nadhani, unaonekana kusioniwa kidogo ikiwa ni kuingizwa tu na haukutokea. Tutazungumzia zaidi kidogo kuhusu kauli hiyo baada ya sekunde moja, lakini hebu tuangalie kifungu kinachoanza na 8:27. Yesu na wanafunzi wake walikwenda kwenye vijiji vilivyozunguka Kaisaria Filipi. Wakiwa njiani aliwauliza, Watu husema mimi ni nani? Sasa nataka kusimama hapo kwa sekunde moja tu tunaposhughulikia hili.

Tumekuwa na maswali mengi katika Injili ya Marko. Lakini haya yamekuwa maswali kutoka kwa watu kuhusu Yesu ni nani. Huyu ni nani anayeweza kutuliza dhoruba? Huyu ni nani anayezungumza na mapepo nao wanatii? Hivi majuzi, ni nani huyu anayeweza kuwafanya viziwi wasikie na bubu waseme? Tumekuwa tukipata maswali, lakini hapa ndio mara ya kwanza tunapopata swali kutoka kwa Yesu kuhusu utambulisho wake mwenyewe, kuhusu watu wanasema yeye ni nani.

Kwa hivyo, swali la kwanza ni, umati unasema mimi ni nani? Walijibu, wengine wanasema Yohana Mbatizaji, wengine wanasema Eliya, na wengine, mmoja wa manabii. Mpangilio huu unafanana sana na ule tulioona katika Marko 16, mistari ya 14 hadi 16, katika swali na Herode na kumbukumbu ya Yohana Mbatizaji. Walikuwa kama, sawa, ni nani huyu mfano wa Yesu ambaye Herode anasikia habari zake? Baadhi ya watu wanasema, sawa, ni Yohana Mbatizaji au Eliya, na hiyo inaanza hadithi ya kuuawa shahidi kwa Yohana Mbatizaji.

Kwa hivyo, mpangilio huu unavutia sana. Na tena, inawezaje kuwa Yohana Mbatizaji au Eliya? Mojawapo ya mambo ambayo tumekuwa tukijadili, na sitayaelezea kikamilifu, lakini ni kwamba watu hawafikirii kwamba Yesu ndiye Yohana Mbatizaji, lakini bado vazi au roho ya Yohana Mbatizaji sasa inatekelezwa na Yesu. Nadhani hiyo ndiyo njia bora ya kuelezea, au hiyo inakuwa wazo la kipuuza sana la jibu ambalo watu wanaweza kuwa wakilisema.

Wengine wanasema Eliya, na hapa, bila shaka, una mwendelezo huu. Kuna imani hii ya kieskatolojia kwamba Eliya angerudi kusaidia kuileta enzi hiyo ya Kimasihi. Na kwa hivyo, una hisia hii ya kama baadhi ya watu wanasema kwamba Yesu ndiye yule mtu wa Eliya ambaye amehidiwa na kutarajiwa? Na kwa hivyo, una mwendelezo hapa.

Bila shaka, wewe kama msomaji wa Marko, na mimi kama msomaji wa Marko pia, tunajua hachukui kazi ya Yohana Mbatizaji kwa sababu Yohana Mbatizaji amesema, huyu ana nguvu kuliko mimi, mimi sistahili. Na cha kufurahisha ni kwamba, tunajiandaa kuja kwenye kubadilika, ambapo tutajua tena kwamba Yesu si Eliya kwa sababu watu hao watakuwa tofauti. Kwa kweli, mtu wa Eliya, kama tulivyozungumzia, ana uhusiano zaidi na Yohana Mbatizaji.

Kwa hivyo hata kuna mwingiliano hapo. Na wengine bado, mmoja wa manabii. Sasa, hakika kuna sababu ya kufikiria Yesu ni nabii.

Amekuwa akifanya mambo yanayofanana sana na manabii katika suala la kuzungumza kuhusu maana ya sheria na kutangaza hukumu, mambo ambayo yangukuwa sawa na wazo la nabii. Na hata ukifikiria kuhusu hilo, kulikuwa na wazo kwamba nabii, nabii kama Musa, angetokea na angekuja. Hilo linaweza hata kudokezwa kwa matarajio hayo.

Lakini hata hivyo, majibu haya yanachukuliwa kuwa hayajakamilika, iwe yanahusiana na kazi ya Yohana Mbatizaji, mfano wa Eliya wa kutarajia mwisho wa dunia, au mmoja wa manabii au kama mmoja wa manabii. Kwa sababu katika mstari wa 29, Yesu anarudi na, vipi kuhusu wewe? Na hapa, lugha katika Kigiriki ina msisitizo mkubwa. Kuna mkazo juu yako hapa.

Mnasema mimi ni nani? Na hilo ndilo swali muhimu la wakati huu kwa sababu tumesikia Yesu akiwaambia wanafunzi wake, je, hamjui? Tumekuwa tukijitahidi na tumesikia wanafunzi wakituelezea mifano. Tumekuwa na wanafunzi wakitafuta uelewa. Tumesikia wakishuhudia simulizi nyingi sana.

Kwa hivyo sasa tuko katika swali hili la kutaka kujua, je, wanaelewa? Na jibu linakuwa la kwanza, la kukubali kabisa. Petro akajibu, wewe ndiye Masihi. Sasa, tunapotafakari kuhusu kile kinachosemwa kuhusu Petro, lazima tukumbuke kwamba Marko amekuwa wazi sana kumwakilisha Petro kama kiongozi wa wanafunzi na kama msemaji wa wanafunzi.

Hata kumbuka wakati Marko alipoorodhesha wanafunzi, umaarufu ambao Petro alipewa hata katika orodha hiyo. Kwa hivyo, Petro anapojibu, wewe ndiye Masihi, tunapaswa kuelewa kwamba wale wengine 11 wanakubaliana na kauli hiyo. Yesu aliwaonya wasimwambie mtu yeyote kuwahusu.

Inashangaza kwamba hatuna mazungumzo kamili hapa kama tunavyofanya katika Mathayo na mjadala kuhusu jinsi hiyo imekuwa zawadi, kwamba ungamo lilikuwa zawadi ya ufunuo kutoka kwa Mungu na kisha kuunganishwa na mamlaka ya Petro ya kufungua na kufunga na funguo na mengineyo. Tunaelewa tu hili: wewe ndiye Masihi, na Yesu aliwaonya wasimwambie mtu yeyote kumhusu. Sasa, onyo hili la kutowaambia, nadhani, linaonyesha wazi kwamba Yesu anakubali ungamo hilo.

Kwa sababu anachowaambia sivyo, umekosea. Kwa hivyo, kuna uthibitisho, naamini, wa maneno ya Petro hapo. Kwa sababu Yesu hawasahihishi, anasema wasimwambie mtu yeyote, jambo ambalo tumekuwa tukiona tangu mwanzo.

Kwa kawaida, kile ambacho tumekuwa tukikiona ni hata katika maonyesho makubwa, Yesu anataka kuunganisha utambulisho wake wa kimsihi na maonyesho makubwa ya nguvu au kwa ari fulani ya kijamii au kisiasa ambayo yanaweza kutokea. Na kwa hivyo, nadhani tunacho ni kwamba ungamo si kosa, lakini kama tutakavyoona, hawaelewi ungamo lao kwa usahihi. Hii ndiyo sababu nadhani kwamba muujiza wa uponyaji wa hatua mbili wa yule kipofu unaelimisha sana kuhusu kile kinachotokea sasa.

Na hata hilo, mwishowe, kwamba aliwaonya wasimwambie mtu yeyote kumhusu kinyume na alivyomwonya Petro asimwambie mtu yeyote, nadhani linaunganisha kwamba Petro anawazungumzia alipotoa ungamo hilo. Kisha akaanza kuwafundisha

kwamba Mwana wa Adamu lazima ateseke sana na kukataliwa na wazee, makuhani wakuu, na walimu wa sheria, kwamba lazima auawe, na baada ya siku tatu kuanza, afufuke tena. Sasa, nadhani njia bora ya kuelewa 31 ni kama taarifa ya muhtasari kuhusu awamu inayofuata ya mafundisho yake, ambayo nadhani hutokea mara moja, lakini pia inajitokeza.

Na nadhani hata maneno hayo katika mstari wa 31, ambapo alianza kuwafundisha, yanaonyesha kwamba sasa kumekuwa na mabadiliko katika mwelekeo wa mafundisho yake. Mwanzoni mwa mwelekeo wa mafundisho yake, ufalme wa Mungu umekaribia, tubu, na uamini, na amekuwa akionyesha ushahidi kwamba ufalme wa Mungu umekaribia. Sasa anahamisha mafundisho yake hadi kwenye umuhimu kwamba Mwana wa Adamu angeteswa na kukataliwa na wazee, makuhani wakuu, na walimu wa sheria, kwamba lazima auawe, na baada ya siku tatu afufuke.

Na bila shaka, sasa harakati hii ni, tunaelekea msalabani kwa nguvu zaidi kuliko tulivyokuwa katika suala la simulizi. Shauku itakuwa wazi zaidi. Tuko katika awamu mpya ya injili.

Angalia hapa pia, moja ya mambo kadri mabadiliko yanavyoelekea kwenye kile kitakachotokea Yerusalemu, sifa iliyopangwa awali ya kile kitakachotokea. Yesu akifundisha, mada ya mafundisho yake ni kwamba kifo chake ni tukio lililopangwa awali. Yesu anafundisha kwamba ni muhimu.

Angalia hata kama haitatokea. Hasemi tu kuhusu Mwana wa Adamu. Na kumbuka, mfano wa Mwana wa Adamu unatokana na taswira ya Danieli 7 ambayo tumekuwa tukizungumzia, ambapo Yesu amechukua ungamo la Masihi na sasa ameunganisha ungamo hilo la Masihi na utambulisho wake kama Mwana wa Adamu.

Na kwa hivyo, anachukua hii, na uwakilishi huo wa ushirika wa Masihi sasa pamoja na uwakilishi wa ushirika wa mtu huyu wa mwisho wa dunia, mmoja kama Mwana wa Adamu kutoka Danieli 7, kwamba anachukua hawa watu wawili wakubwa, wanaotawala, wanaowakilisha, mmoja kwa upande wa ukoo wa Daudi, aina nyingine kwa upande wa taswira ya mwisho wa dunia, na anawaunganisha pamoja na kisha kusema, ni lazima, Mwana wa Adamu lazima ateseke sana. Na nadhani hiyo ni tofauti muhimu kutoka kwa kusema tu, hivi ndivyo itakavyokuwa. Mchezo wa mwisho ni kwamba nitaendelea kuzungumzia hili, na watataka kuniua kwa ajili yake.

Matokeo yasiyoepukika ni kwamba watataka kuniua kwa ajili yake. Hiyo ni tofauti. Yesu hasemi kwamba matokeo yasiyoepukika ni kwamba viongozi watataka kuniua mimi, makuhani wakuu.

Anachosema ni kwamba ni muhimu aanze kuwafundisha, si kwamba Mwana wa Adamu atakufa tu, bali kwamba Mwana wa Adamu lazima ateseke, lazima akataliwe, lazima afe, na atafufuka tena katika siku tatu. Kisha, motifu hii ya mateso inaleta, si

lazima wanafunzi waelewe hili, bali katika motifu ya mtumishi anayeteseka ya Isaya. Kwa hivyo, una watu watatu, nadhani, wanaoletwa, wawili waziwazi na mmoja kwa njia isiyo dhahiri ambao nadhani unaonekana wazi zaidi, ni ule wa Masihi, Mwana wa Adamu, na mtumishi anayeteseka.

Na wazo hili lisilofikirika kwamba Mwana wa Adamu kwa namna fulani pia ni mtumishi anayeteseka ambaye anakataliwa. Na tunapata maendeleo haya hapa, na tunapata maendeleo haya ya mateso, kwamba atakataliwa, kwamba kutakuwa na mateso kutoka kwa wazee, kukataliwa kutoka kwa wazee, kutoka kwa makuhani wakuu, na kutoka kwa walimu wa sheria, waandishi. Na hivyo kila kundi litamkataa, na kwamba lazima auawe.

Na nadhani hapa kwamba inavutia kusema aliuawa badala ya kusulubiwa. Nadhani sababu ninayosema ni kwamba kama hii ingekuwa matokeo ya kanisa la kwanza, wasomi wamesema kwamba labda wangetumia lugha ya kusulubiwa badala ya kuuawa kwa sababu ya umuhimu wake tu. Unamfikiria Paulo, tunamtangaza Kristo katika yeye aliyesulubiwa, ambaye ni mtiifu hata mauti, hata mauti ya msalaba.

Lugha ya kusulubiwa pengine ingetumika hapo. Na hata ufufuo, baada ya siku tatu, hufufuka tena, badala ya kile tunachokiona katika kanisa la baadaye, kanisa la mapema lakini hati za wakati wa baadaye ni wazo la siku ya tatu, au siku ya tatu, badala ya baada ya siku tatu. Huo ulikuwa msembo wa kawaida tu.

Sasa jinsi wakati unavyofanya kazi, unaweza kuhesabu siku tofauti kidogo katika ulimwengu wa kale kuhusu hilo. Lakini kwa kawaida usemi, sababu ninayoonyesha usemi wa baada ya siku tatu, kwa kawaida hauendani na kile tunachokiona katika hati za kanisa la kwanza. Kwa hivyo, tunaielewa hili, tunapopitia hili, inasema katika mstari wa 32, alizungumzia waziwazi kuhusu hili.

Sasa hiyo ni lugha muhimu, kwa sababu tayari tumekuwa tukizungumzia kuhusu kutofautisha, kutofautisha kati ya jinsi Yesu angezungumza na umati wa watu ikilinganishwa na wanafunzi. Nasi tulikuwa tukizungumzia kuhusu mifano. Mifano hiyo, alizungumza na umati wa watu kwa mifano, lakini alizungumza waziwazi na wanafunzi na akaielezea.

Na kwa hivyo hapa, angalia wazo ni kwamba Yesu halifichi hili kwa mafumbo. Hadokezi umuhimu. Anazungumza waziwazi kulihusu.

Na kwa hivyo swali, bila shaka, ni kwa nini hawaelewi. Naam, Marko tayari ametuambia kwa nini hawaelewi. Picha hiyo ya mfano, picha ya muujiza, inaonekana hapo, lakini bado. Nadhani wazo ni kwamba haijafunuliwa kikamilifu.

Uelewa huo, nadhani kile ambacho Marko anaelekeza, uelewa huo kamili wa Yesu ni nani, bado haujawezekana. Sasa, pamoja na hili, napenda, ni dokezo hili la

kukumbuka. Nadhani wito huu wa kukumbuka aliowaagiza wanafunzi ni kwamba kila kitu ambacho Yesu anasema hapa kinakumbukwa na kitakuwa sehemu ya kutangazwa kwa injili, hasa ikiwa Marko anatumia mengi kutoka kwa Petro.

Nadhani moja ya ushahidi wa Marko kuleta mengi ya haya kutoka kwa Petro ni ukweli kwamba hatupati lugha ya juu ya Petro katika hili. Sababu ya kuinuliwa kwa Petro katika suala la mamlaka yake na kipawa na kukupa wewe na asili ya utukufu wa Petro kunyamazishwa ni kwa sababu pengine Petro, nadhani, hatujui kwa hakika, ni kwamba Petro pia alinyamazisha hilo alipofikiria kuhusu tukio hili. Hii inaonyesha kumbukumbu ya Petro kuihusu.

Kwa hivyo, kisha tunasonga mbele, na anafundisha waziwazi kuhusu hili, mstari wa 32, na Petro akamchukua kando na kuanza kumkemea. Fikiria picha hii. Amethibitisha tu Yesu kama Masihi, na bado, umbo jipya la mafundisho haliendani na uelewa wa kibinadamu wa Petro kuhusu Masihi ni nani.

Kwamba Petro anamchukua Yesu kando na kumfedhehesha, anamkemea, na anaona kama anamrekebisha. Kwamba kwa namna fulani Yesu anaweza kusema wewe ndiye Masihi lakini bado anaona kwamba anapaswa kumkemea Yesu kwa kile anachosema. Hilo linaonyesha kwamba uelewa wa Petro kuhusu Yesu ni nani kama Masihi hauendani na uelewa wa Yesu kuhusu maana ya kuwa Masihi.

Kwamba inaendana zaidi na uelewa wa kibinadamu, pamoja na uelewa ulio karibu zaidi na kile Mafarisayo walichotarajia Masihi angekuwa au viongozi wa kidini walitarajia Masihi angekuwa. Na tuna ujasiri huu wa kukemea. Yesu amekuwa akiwakemea Mafarisayo na viongozi wa kidini kwa kutoelewa.

Hapa, inadaiwa Petro anamkemea Yesu kwa kutoelewa. Kisha, katika mstari wa 33, Yesu anageuka na kuwatazama wanafunzi wake, na anamkemea Petro. Sasa, kugeuka huku na kuwatazama wanafunzi ni njia ya Marko ya kuhakikisha tunaielewa kwamba kemeo linalomjia Petro linawafikia wanafunzi.

Na kwamba matendo ya Petro katika kumkemea Yesu pia ni usemi wa uelewa wa wanafunzi. Hatupaswi kutofautisha hapa kati ya wanafunzi na Petro, kama Petro anawakilisha sauti ya wanafunzi.

Na akamwambia Petro, Nenda nyuma yangu, Shetani. Hufikirii mambo ya Mungu bali mambo ya kibinadamu tu. Lugha hiyo, kwanza kabisa, ya rudi nyuma yangu, Shetani.

Unajua, hii ni kauli nzito, na unajaribu kuzuia kile kinachohitajika katika mpango wa Mungu. Na ni vigumu kufikiria kemeo kali zaidi kuliko kunifuata, Shetani. Wakati tumekuwa tukihusisha, bila shaka, upungaji pepo na mapepo na utawala wa Shetani, na nguvu za Shetani.

Na Yesu amekuwa akifanya kazi dhidi yao. Na sasa anamhusisha Petro karibu na shughuli za pepo. Lakini zaidi ya hayo, Huna mawazo ya Mungu, bali ya wanadamu tu.

Hii ni karibu kauli ile ile ambayo Yesu alitoa dhidi ya Mafarisayo na viongozi wa kidini alipozungumzia kuhusu uungaji mkono wao, kuinua kwao amri za kibinadamu, mapokeo ya mdomo, na kukataa kwao amri za Mungu. Anawashutumu Mafarisayo na viongozi wa kidini kwa kujali zaidi mapokeo ya wanadamu kwa istilahi ile ile kuliko amri za Mungu. Hii ndiyo karipio lile lile analotoa kwa Petro na wanafunzi anaowakabili.

Kwamba uelewa wako ni kama viongozi wa kidini wanaonipinga. Ni nani angependa kutangaza toleo lao la Corbin, ambao angependa kuwa na uelewa wao wa Sabato, ambao unapingana na nia na mapenzi na maana ya Sabato. Wale wanaopanga kuniua.

Hilo ndilo Marko amekuwa akisisitiza, kwamba tunaelewa, kwamba Mafarisayo na viongozi wa kidini wanatafuta kuua. Kwamba wale wanaopanga kumuua Yesu wana uelewa wa karibu zaidi na Yesu. Kwa hivyo, Petro ana uelewa wa karibu zaidi kuhusu hilo kuhusu Yesu kuliko kutoelewa.

Na kemeo hili, unapoendelea kusoma Injili ya Marko, ni kemeo kali. Na linatukumbusha, na linatufanya tutambue, kwamba wanafunzi kwa wakati huu sio kielelezo cha kumfuata Yesu. Hao sio kielelezo cha ufuasi.

Wako karibu zaidi na upinzani. Na inaendelea kuzua swali, ni nini kinachowatofautisha wanafunzi na umati? Kwa sababu inaonekana wao ni wanafunzi wa viongozi wa kidini. Inaonekana wanafanya mambo mengi yanayofanana na yanayofanana. Na tena, kama tunavyofuatilia kila mara, tutaona kwamba Yesu anaendelea kuchukua nafasi za wanafunzi.

Kwamba mpango huo uko pamoja na Yesu kila wakati, Yesu anawapeleka hapa, anawapeleka huko. Yesu hawafukuzi wala kuwaacha.

Kwa hivyo kinachofanya, katika hatua hii ya simulizi, kwamba wanafunzi ni tofauti na umati au hata Mafarisayo si chochote kuhusu tabia ya wanafunzi au uelewa wao, lakini inaonekana kuwa katika uchaguzi na makusudi ya Yesu. Kumalizia, kisha hapa, sura ya 8. Yesu alizungumza waziwazi kuhusu hili na kukemea. Kisha akawaita umati pamoja na wanafunzi wake, akasema, Mtu yeyote anayetaka kuwa mfuasi wangu, na ajikane mwenyewe, ajitwike msalaba wake, anifuata.

Kwa maana mtu yeyote anayetaka kuokoa maisha yake atayapoteza, lakini mtu yeyote anayepoteza maisha yake kwa ajili yangu na kwa ajili ya Injili atayaokoa. Je, kuna faida gani kwako kuupata ulimwengu wote na kuipoteza nafsi yako? Au utatoa

nini badala ya nafsi yako? Kama mtu yeyote miongoni mwenu akinionea haya mimi na maneno yangu katika kizazi hiki cha uzinzi na dhambi, Mwana wa Adamu atawaonea haya atakapokuja katika utukufu wa Baba yake pamoja na malaika watakatifu. Na kisha 9 :1, ambayo nadhani inaendana na hii.

Akawaambia, Amin, nawaambia, baadhi ya watu waliosimama hapa hawataonja mauti kabla ya kuuona ufalme wa Mungu umekuja kwa nguvu. Hatua hii hapa ambapo kumekuwa na kukataliwa kwa uanafunzi na kisha kuna zamu kwa kila mtu na taarifa wazi ya jinsi uanafunzi wa kweli unavyoonekana. Uanafunzi wa kweli unaakisi njia ya mfalme, ya bwana.

Na Yesu ametoka kusema kwamba lazima ateseke. Hiyo ina maana kwamba ufuasi wa kweli pia unamaanisha uelewa wa umuhimu wa mateso. Kumfuata Kristo haimaanishi kupata heshima ya kidunia na nguvu ya kidunia au uelewa wa kidunia wa mambo, lakini inamaanisha nia ya kukataa kila kitu na wasiwasi wote hapa kwa ajili ya Kristo, kwa ajili ya injili.

Na hivyo, ina faida gani kupata ulimwengu wote au kupoteza roho? Yesu anaonyesha mabadiliko makubwa. Anaonyesha jinsi mabadiliko katika uelewa wa maana ya kuwa Masihi na Mwana wa Adamu pia yanamaanisha mabadiliko katika uelewa maana ya kufuata. Na nadhani lugha ya msalaba hapa si lazima, tena, hoja ingekuwa, vema, kwa sababu anataja msalaba, hii lazima iwe ni nyongeza ya baadaye ya kanisa.

Si hivyo tu, inahitaji hivyo. Kwa sababu msalaba wenyewe ungekuwa ishara kubwa ya aibu na pia ishara kubwa ya nguvu ya kisiasa ya Roma. Na kwa hivyo katika kauli hii, Yesu anasema, kunifuata mimi kama Masihi haimaanishi wafuasi wa kupinduliwa kwa Roma na kuondolewa kwa Kaisari na marafiki zake wote.

Inamaanisha kuwa tayari kuwa chini ya kidole gumba cha Kaisari. Na ina maana hata kuwa tayari kuteseka na aibu kubwa zaidi ambayo Kaisari anaweza kutoa. Na kwa hivyo, nadhani lugha ya msalaba haihitaji kuingizwa kwa kanisa la awali, kuingizwa baadaye na kanisa la kwanza, bali inafaa hata ndani ya ishara ya mateso na maana ya Kimasihi.

Na kisha una katika mstari wa 38, ikiwa yeyote kati yenu ananionea haya kwa maneno yangu, katika kizazi hiki cha uzinzi na dhambi, na huwezi kusikia kizazi cha uzinzi na dhambi na usifikiri kizazi cha jangwani cha Waisraeli, usifikirie wale waliokuwa wakinung'unika na kunung'unika kuhusu wokovu ambao Mungu alikuwa ametoa na kuanzishwa kwa uhusiano wa agano, ambao Yesu anasema hapa, yeyote anayenionea haya mimi, yeyote anayefanya kile ambacho Petro amekifanya, ambacho ni kunikemea kwa kusema kwamba lazima nikataliwe, niuwe, lazima nipate kukataliwa, niuwe, yeyote anayenionea haya ni mshiriki wa kizazi cha uzinzi na dhambi. Huyo ni mshiriki wa kizazi hiki ambacho kimenikataa mimi, ambacho tayari nimetangaza hukumu juu yake, ambayo ni mwendelezo wa kumkataa Mungu kwa

Waisraeli jangwani , kizazi hicho chenye dhambi. Na kisha inaelekeza mbele, hata hivyo, ili kumkataa Yesu kunamaanisha Mwana wa Adamu atawaonea haya atakapokuja katika utukufu wa Baba yake pamoja na malaika watakatifu, na hiyo ni lugha ya hukumu ya mwisho wa dunia.

Na kwa hivyo, Yesu anaweka wazi kwamba mkinikataa mimi, yaani, jinsi ninavyowaambia maana ya kwamba mimi ndiye Masihi na Mwana wa Adamu, mkikataa hilo, basi mtakataliwa hukumuni. Huu ni usemi mkali. Na kisha kumalizia hapa, mstari wa 9-1, kweli nawaambia, baadhi ya waliosimama hapa hawataonja mauti kabla ya kuona kwamba ufalme wa Mungu umekuja kwa nguvu.

Kumekuwa na mjadala mwingi kuhusu maana ya mstari huo. Baadhi wamesema kwamba Yesu hako sahihi tu, kwamba alitarajia Mwana wa Adamu arudi mawinguni, kwamba hata yeye mwenyewe kama Mwana wa Adamu angerudi mawinguni kabla ya kizazi hicho kufa, na haikutokea, kwa hivyo Yesu alikuwa amekosea. Wengine wamependekeza kwamba hii inarejelea mabadiliko ambayo yanakaribia kutokea kwa sababu ataonekana katika nguvu zake, ufalme wa Mungu, katika picha kubwa, na kwa kweli, mabadiliko hayo ndiyo yatakayotokea baadaye.

Nadhani, kutokana na muktadha, kwamba hakuna hata moja kati ya hayo ambayo ni maelezo sahihi. Kwanza, kudhani kwamba inarejelea ujio wa pili, kwamba Yesu aliupokea vibaya, ni kuweka mipaka kupita kiasi maana yake kuhusu ufalme wa Mungu umekuja kwa nguvu. Muktadha unaonekana kuonyesha kwamba Yesu amekuwa akizungumzia maana ya kuwa Masihi, maana ya kuwa Mwana wa Adamu, inarejelea mateso, kukataliwa, kifo, na ufufuo.

Nadhani muktadha huo unahitaji kueleweka katika kile ambacho Yesu anazungumzia hapa. Na kwa hivyo nadhani hilo linaweka vipengele viwili zaidi katika utendaji. Mojawapo lingekuwa kubadilika sura, bado iwezekanavyo.

Nadhani kuna uwezekano mkubwa zaidi ni ufufuo. Mojawapo ya matatizo ya kubadilika sura ni kusema kwamba baadhi yenu hamtaonja kifo kabla ya hili kutokea, na kisha siku sita baadaye hili hutokea kimsingi si kauli kubwa kusema kutakuwa na baadhi hapa, hata si kila mtu, kutakuwa na baadhi hapa ambao wataishi kwa siku sita zijazo. Hilo linaonekana kwangu si tangazo la ajabu sana.

Lakini nadhani anachomaanisha ni kwamba wakati ambapo kutakuwa na baadhi ya watu waliosimama hapa ambao hawataonja mauti kabla ya ufalme wa Mungu kuja kwa nguvu, ni kwamba anasema kwamba kufika kwa ufalme wa Mungu kwa nguvu labda kunamaanisha ufufuo, kwamba jambo hili lote linakaribia kutokea. Na nadhani hiyo ndiyo rejeleo analozungumzia. Tutaanza sasa na sura ya tisa wakati ujao na tutaanza kutazama kubadilika kwa sura tunapoendelea sasa katika sehemu kuu ya pili ya Injili ya Marko.

Asante.

Huyu ni Dkt. Mark Jennings katika mafundisho yake kuhusu Injili ya Marko. Hii ni kipindi cha 14, Marko 8:14-9:1, Chachu, Kipofu, Ungamo la Petro.